

Proje Onay ve Kabul İşlemleri

Odamızın ve SMM üyelerimizin tüm itirazlarına rağmen, Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nde yer alan meslektaşlarımız ve meslek alanımızla ilgili olumsuz düzenlemeler, 30.12.2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuş, Proje Yönetmeliği'ndeki mesleğimize ve meslektaşlarımıza yönelik eğitim, PUS (Proje Uzmanlık Sertifikası) belgesi gibi zorunluluklar içeren ve POB (Proje Onay Birimleri) adı altında Bakanlığın özel kuruluşlara proje onay ve kabul yetkisi devredebileceğine ilişkin düzenlemelerin iptali için Danıştay'da dava açılmıştır.

Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesi ile Bakanlık öncülüğünde, çeşitli genel müdürlükler ile özel sektör kuruluşlarının katılımıyla Proje Uzmanlığı, Sertifikasyon ve Eğitim Merkezi (PUSEM) adı altında bir oluşuma gidilerek bu alanda hizmet üreten tüm üyelerimizin PUS belgesi ve buna bağlı oluşturulan eğitim ve sınav sistemi ile modüllere göre 3.000 TL ile 5.500 TL arasında değişen talep edilmesine yönelik süreç başlatılmıştı.

Yönetmelik gereği, trafo projelerinden enerji nakil hatlarına, santal projelerinden imdat grubu projelerine kadar birçok proje 01.06.2016

tarihi itibariyle eğitimlerde başarılı olmuş ve sertifika sahibi mühendislerce hazırlanabilecek, Proje Uzmanlık Sertifikası (PUS) sahibi olmayan SMM üyelerimizin mühendislik faaliyeti yapmaları engellenecekti. Eğitimlerin ve sertifikaların da, hukuksuz bir şekilde kamu-özel sektör katılımcılarınca oluşturulan PUSEM tarafından verilecekti. Hatta PUSEM'in ön kayıt toplamaya başladığı duyurusu yapılarak bazı dağıtım şirketleri tarafından üyelerimize bu eğitimlere katılarak sertifika almaları gerektiği yönünde yazılar yazılmıştır. Böylelikle, yıllarca elektrik tesisleriyle ilgili proje, uygulama faaliyeti yürüten meslektaşlarımızın kazanılmış haklarının gasp edilerek, yeniden mühendis olduğunun kanıtlanması istenmekteydi.

Üyelerimizin proje uzmanlık eğitimi ve sertifika (PUS) almalarını zorunlu hale getiren ve özel kuruluşla-

ra proje onay ve kabul yetkisi veren maddeleri içerisinde barındıran bu yönetmeliğe karşı açılan davada sonuç olarak 17.11.2015 tarihli Danıştay 10. Dairesi'nin 2015/538 sayılı kararı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yetkisiz bir şekilde, mühendislerin proje uzmanlık eğitimi ve sertifika almadan hizmet üretmesini engelleme girişimi yargıdan dönmüştür.

Böylece üyelerimizin proje üretme yetkisine ilişkin hakları korunmuş, öte yandan yıllardır savunduğumuz ve defalarca her platformda Bakanlık yetkililerine de dile getirdiğimiz proje onay ve kabul işlemlerinin özel tüzel hukuk kişiliği olan dağıtım şirketleri ve OSB'lere devredilemeyeceğine **kamu hizmetlerinin ancak yine kamu tarafından yapılması gerektiğine** yönelik haklı taleplerimiz yargı kararı ile doğrulanmıştır.

Öte yandan; TEDAŞ'ın yapılanmasına bakıldığında çoğu dağıtım şirketleri merkezlerinin yer aldığı illerde toplam 21 adet TEDAŞ bölge koordinatörlüğünün yapılandırılmış olduğu ve bu koordinatörlüklerin az sayıda mühendis kadrosu ile dağıtım şirketlerine ait yatırım projelerinin onayı, geçici ve kesin kabul işlemleri, Genel Müdürlük talimatı ile gelen proje onay ve kabul işlemleri ile birlikte dağıtım şirketlerinin denetimlerinin yanısıra daha önceden OSB'ler ve dağıtım şirketleri tarafından yürütülmekte olan proje onay, geçici kabul ve kesin kabul işlemlerini makul süreler içerisinde

Proje onaylarının aksamaması gerektiriyor

EMO ne öneriyor?

TEDAŞ'ın kadrosu proje onayları için yetersiz

2300 projeye yetmemek

Mescul kadro ile işler

yürütmeleri mümkün görünmemekte olduğundan hareketle TEDAŞ'ın yargı kararı ile kendisine iade edilen bu asli görevini yerine getirmesine ve konu ile ilgili belirtilen sorunların bir an önce giderilmesine yönelik olarak ivedilikle bazı tedbirler alması ve uzun vadede kalıcı çözümler sağlanması amacıyla geliştirilen öneriler, 23.02.2016 tarihinde yapılan basın açıklaması ile kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Artan iş hacmi ve buna karşın yetersiz kadro nedeniyle; iç tesisat projeleri dışındaki alanlara yönelik proje onay ve kabul işlemlerini gerçekleştirmek isteyen üyelerimiz son dönemlerde TEDAŞ İzmir Bölge Koordinatörlüğü tarafından iyi niyetle yürütülmeye başlayan çalışmalara rağmen tıkanıklık yaşamaktadırlar. Konu ile ilgili yaşanabilecek olası sorunların çözümüne yönelik girişimlerimiz gerek Oda merkezimiz gerekse Şubemiz tarafından yürütülmeye çalışılmakta, bu çerçevede, TEDAŞ Genel Müdürlüğü ile yapılan görüşmelerimizde ilgili Bakanlık yaşanan tıkanıklığın aşılmasına ilişkin koordinatörlüklerde yeni personel ve kadro istihdamının yapılacağı ve her il merkezinde yeni Koordinatörlüklerin oluşturulması için çalışmaların yürütüleceği ifade edilmiştir.

Sonrasında, 04.06.2016 tarihli ve 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Danıştay'ın anılan yürütmeyi durdurma kararına dayanak olan 19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. maddesine eklenen bent ile Bakanlık, Anayasa'ya aykırı olarak elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilme-

si için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirmek, yetkilendirmek veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları yönetmelikle düzenlemek hususlarında yetkilendirilmiştir.

Öte yandan, Danıştay kararı doğrultusunda ETKB tarafından yapılan yeni düzenleme ile proje onay ve kabul işlemlerine ilişkin TEDAŞ, TEİAŞ, EÜAŞ, TSE ve DSİ yetkilendirilmiştir. Bu kurumlar içerisinde, TEDAŞ proje onayına ilişkin olarak adı geçen yönetmeliğin 5. maddesi ve 9. Maddesine istinaden TEDAŞ Yetkisi Kapsamındaki Projelerin Onayına İlişkin Usul ve Esaslar (Lisanssız Üretim Santralleri Hariç) dokümanını Mart 2016 ayı içerisinde revize ederek yayımlamıştır.

Dokümanda yapılan revizyonla 3. şahıs tüketim tesislerinin proje kontrol ve onay işlemleri de verilen yetki doğrultusunda anılan usul ve esaslar kapsamına alınmış; 3. şahıs tesislerinin, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin yanı sıra, ilgili TEDAŞ şartnamelerine de uygun olması talep edilmeye başlanmıştır. TEDAŞ şartnamelerinin 3. şahıs tüketim tesisleri için uygulanmaya başlaması çeşitli sorunları da beraberinde getirmeye başlamıştır. Örneğin; transformatör merkezleri ile ilgili teknik şartnamelerde transformatörlerin YG geçit izolatörleri ve terminallerinin açık tip (opentype) veya dışa konik-fiş tipi (plug-in type, outside, conetype) olabileceği ifadesi yer almasına karşın

beton mahfazalı kompakt tip dağıtım transformatör merkezleri ile ilgili şartnamelerde YG/AG dağıtım transformatörlerinin YG buşing bağlantısında 250 A, ekranlı, L tipi veya düz tip ayrılabilen ekranlı tip kablo başlıkları kullanılacağı ifadesi yer almaktadır. Bu durumda beton mahfazalı kompakt tip dağıtım transformatör merkezlerinde YG geçit izolatörlerinin dışa konik - fiş tipi (plug-in type, outsideconetype) olması gerektiği görülmektedir.

Oysa Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği rastgele dokunmaya karşı alınması gereken önlemleri yayımlamış olup ayrıca şartnamede istenen önlemlerden bahsetmemektedir. Bu talebin TEDAŞ için tesis edilen trafo merkezlerinde TEDAŞ tarafından öne sürülmesi kabul edilebilir bir durum olarak değerlendirilebilir. Oysa 3. şahıs trafo merkezlerinde Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nde istenen önlemlerin alınmasının yeterli olacağı kanısındayız. Zira bu tesisler TEDAŞ'a devir edilmemekte ve 3. şahıslar tarafından işletilmektedirler.

Öte yandan transformatör firmaları TEDAŞ'ın bu uygulamasından habersiz olarak açık tip izolatörlü trafolar üretmeye devam etmektedirler ve geçici kabullerde kabul heyetinin talebi ile bu trafolar sökülerek fabrikasına gönderilip plug-in buşingli hale getirilmektedirler. Bu da hem pa-

TEDAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
PROJE VE TESİS DAİRESİ BAŞKANLIĞI
PROJE MÜDÜRLÜĞÜ

2016/1

TEDAŞ YETKİSİ KAPSAMINDAKİ PROJELERİN
ONAYINA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR
(Lisanssız Üretim Santralleri Hariç)

rasal açıdan hem de zaman açısından önemli bir kayıptır.

Bununla birlikte geçiş sürecinde yine anılan yönetmelik hükümlerinin uygulanması ve ülkemizde transformatör üreten firmaların belirli bir tarihten direk tipi transformatörler dışında kalan diğer transformatörlerin plug-in buşingli olarak üretilmeleri gerektiği konusunda gerekli yönlendirmelerin yapılması gerekmektedir.

Ayrıca, dokümanda yapılan revizyonla mevcut AG şebekede kablo veya havai hat güzergahı değişiklikleri veya ilaveleri direk veya SDK yeri değişiklikleri veya ilaveleri, KET kapsamında mevcut trafo gücünün yükseltilmesi, kablo veya iletken kesiti değişikliği, KET kapsamında yeni dağıtım trafosu ve şebeke tesisi ve abone bağlantı hatlarını içeren tesislerin Küçük Ek Tesisler (KET) kapsamında değerlendirileceği ifade edilerek abone bağlantı hatlarına ilişkin proje dosyası detayı verilmiştir.

Dolayısı ile, bu noktada, abone bağlantı hatlarının Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği kapsamında yer alan dağıtım tesisinin bir parçası olduğu değerlendirilerek Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'ne göre yetkilendirilmiş olan TEDAŞ tarafından proje onay ve kabul işlemlerinin gerçekleştirileceği görülmektedir.

Keza, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun yanı sıra EPDK tarafından yayımlanan ikincil mevzuatta, dağıtım tesisi, iletim tesislerinin ve dağıtım

gerilim seviyesinden bağlı üretim ve tüketim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan sonraki nihayet direğinden, AG seviyesinden bağlı tüketicilerin yapı bina giriş noktalarına kadar, bina giriş ve sayaç arası hariç, elektrik dağıtımı için teçhiz edilmiş tesis ve teçhizat ile dağıtım şirketince teçhiz edilen ya da devralınan sayaçlar şeklinde tanımlanmıştır.

Öte yandan Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği içerisinde yer alan tanımlarda, yapı bağlantı hattı (besleme hattı, irtibat hattı, rakordman hattı), dağıtım şebekesi ile yapı girişi hattı arasındaki bağlantı hattı olarak tanımlanmış olduğundan dağıtım şebekesinin yapı bağlantı hattını kapsamadığı, yapı bağlantı hattının tüketici tesisinin tamamlayıcı veya ayrılmaz parçası (mütemmim cüz) olduğu şeklinde yorum yapılmasından kaynaklı olarak konuyla ilgili farklı uygulamalar yürütüldüğü bilinmektedir.

Yapı bağlantı hattı projelerinin Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği ve Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği'nin hangisinin kapsamına girdiği, dolayısı ile SMM hizmetleri açısından 1 kV Üstü Tesisler ve 1 kV Altı Tesislerden hangisinin kapsamına gireceği, ayrıca elektrikle ilgili fen adamlarının konuyla ilgili yetki güçleri dahilinde olmak üzere yetkili olup olmadığının yanı sıra yapı bağlantı hattı projelerinin TEDAŞ yetkisindeki projeler kapsamında değerlendirilmesi durumunda en basit bina projesin-

den, şantiye vb geçici tesislere kadar çok sayıda elektrik iç tesisinde ayrıca yapı bağlantı hatlarına ilişkin SMM olarak faaliyet yürüten üyelerimiz tarafından ayrı proje üretmeleri ve iş bitiminde de yine üyelerimiz tarafından bu tesislerin geçici kabullerinin yaptırılması söz konusu olacaktır.

Pratikte bu tür bir uygulamanın mümkün olamayacağı, basit binalarda dahi yapı bağlantı hatlarının ayrı projesi ve geçici kabulünün yapılmasının gerek üyelerimizin emeklerinin karşılığını almakta yaşayacakları zorluklar ve gerekse TEDAŞ'ın mevcut yapısı ile bu yükün altından kalkmasının mümkün olamayacağını söylemek mümkündür.

Konuyla ilgili olarak, 04.06.2016 tarihli ve 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3. maddesi kapsamında dağıtım şebekesi, tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisi şeklinde tanımlanmış olup bu değişikliğe ilişkin düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, ETKB'nın yönetmelik kapsamındaki tesislerin proje onay ve kabul yetkilerini özel tüzel kişilere devreden maddelerinin Danıştay tarafından yürütmesinin durdurulmasının yanı sıra Anayasa'nın 128. maddesine açıkça aykırı olarak devam etmekte olan Elektrik İç Tesisleri Proje Yönetmeliği kapsamındaki elektrik kuvvetli ve zayıf akım tesislerine ait proje onaylarının özel kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmesinin durdurulmasına yönelik girişimde bulunulması da gerekmektedir.

